

SỬ DỤNG CÂU HỎI TRONG DẠY HỌC BẬC TRUNG HỌC PHỔ THÔNG

Mai Văn Cẩn

Trường Đại học Sư phạm - ĐH Thái Nguyên

TÓM TẮT

Câu hỏi là một trong những phương tiện dạy học không thể thiếu được khi thực hiện đổi mới giáo dục phổ thông hiện nay, đặc biệt là bậc trung học phổ thông. Nó tạo ra sự kết dính, hợp tác giữa giáo viên với học sinh, giúp giáo viên chuyển từ hoạt động thuyết trình bài giảng là chính sang hoạt động kích hoạt học sinh trong giờ học. Nghiên cứu sự đổi mới này, tác giả phối hợp với hội đồng chuyên môn ở 5 trường trung học phổ thông trong thành phố Thái Nguyên, tổ chức dự giờ, có đánh giá 117 giáo viên (mỗi người 3 tiết) đại diện cho nhóm đổi mới giảng dạy. Sau đó, hội đồng thống kê số lượng câu hỏi được dùng trong mỗi giờ học, ghi trong biên bản theo môn học ở từng trường và phân loại câu hỏi theo quan điểm của Richard Paul – Linda Elder. Xem xét kết quả kiểm tra trắc nghiệm học sinh ở dạng phân biệt thông tin đúng, sai cuối giờ học, hội đồng thấy có niềm tin về đổi mới phương pháp giảng dạy. Bài báo này khai thác tính hiệu quả của việc sử dụng câu hỏi trong dạy học để phục vụ cho công tác đào tạo sinh viên sư phạm, bồi dưỡng giáo viên.

Từ khóa: *Câu hỏi; phương tiện; đổi mới; dạy học; trung học phổ thông.*

Ngày nhận bài: 20/9/2019; Ngày hoàn thiện: 10/04/2019; Ngày đăng: 11/4/2020

USING QUESTIONS IN THE TEACHING JOB AT SECONDARY SCHOOL

Mai Van Can

TNU - University of Education

ABSTRACT

Questions are one of the indispensable teaching aids when innovating school education nowadays, especially secondary education. They are used to connect, cooperate between teachers and pupils, help teachers change from mainly making a lesson presentation to motivating pupils to act during the lesson. Doing research on this innovation, the researcher cooperates with the expertise councils of five secondary schools in Thai Nguyen city to observe and assess 117 teachers (three periods for each one) representing the innovating group. Then, the council counts questions in each period, listed in the report of each subject at each school, and classify them by the viewpoint of Richard Paul – Linda Elder. Considering the result of testing students to distinguish between right and wrong information at the end of the period, the council sees that there is belief in the innovation. This paper deals with the efficiency of using questions in teaching to serve the task of training education students, strengthening teachers.

Keywords: *Questions; teaching aids; innovation; teaching; secondary school.*

Received: 20/9/2019; Revised: 28/10/2019; Published: 11/4/2020

1. Đặt vấn đề

Trong giờ học mà giáo viên dành quá nhiều thời gian giảng bài và học sinh chỉ việc ngồi nghe và ghi chép thì dẫn đến hình thành ở người học một kiểu học thụ động, nhàm chán. Nếu giảng nhiều tiết liên tục, thầy sẽ rơi vào trạng thái mệt mỏi, không thể thu hút được sự chú ý của học sinh, không thể tạo ra môi trường học hấp dẫn ở bậc trung học phổ thông (THPT); đồng thời, học sinh có thể mệt mỏi, buồn ngủ hoặc làm những việc để né tránh mục đích học. Kết quả của quá trình dạy học như vậy bị hạn chế nhiều mặt vì không lấy người học làm trung tâm, không có sự tương tác qua lại giữa thầy và trò, không thúc đẩy động lực học ở người học. Trong Nghị quyết Hội nghị lần thứ 8 (ban hành ngày 6 tháng 11 năm 2013), Ban Chấp hành Trung ương khóa XI, với nội dung Đổi mới căn bản và toàn diện giáo dục và đào tạo [1], có ghi một trong các mục tiêu là:

“Đối với giáo dục phổ thông, tập trung phát triển trí tuệ, thể chất, hình thành phẩm chất, năng lực công dân, phát hiện và bồi dưỡng năng khiếu, định hướng nghề nghiệp cho học sinh. Nâng cao chất lượng giáo dục toàn diện, chú trọng giáo dục lý tưởng, truyền thống, đạo đức, lối sống, ngoại ngữ, tin học, năng lực và kỹ năng thực hành, vận dụng kiến thức vào thực tiễn. Phát triển khả năng sáng tạo, tự học, khuyến khích học tập suốt đời... trung học phổ thông phải tiếp cận nghề nghiệp và chuẩn bị cho giai đoạn học sau phổ thông có chất lượng.”

Theo nội dung của mục tiêu này, điều quan trọng được đặt lên hàng đầu trong quá trình dạy học ở phổ thông là phát triển trí tuệ, hình thành phẩm chất và phát triển năng lực ở người học. Vậy, người giáo viên cần tìm kiếm công cụ gì để thực hiện đổi mới quá trình dạy học, đạt được mục tiêu trên và hoàn thành nhiệm vụ của mình.

Theo PGS.TS Đỗ Thị Thúy Hằng: “Nếu xây dựng chương trình theo tiếp cận năng lực - xu hướng mới trong đổi mới toàn diện nội dung giáo dục Việt Nam theo Nghị quyết 29 thì cần phải trả lời câu hỏi, học xong nội dung này học sinh biết và làm được gì để ứng dụng các

kiến thức vào đời sống phát triển năng lực cá nhân?” [2]. Như vậy, phương tiện mà giáo viên cần sử dụng ở đây là câu hỏi trong quá trình xây dựng và thực hiện bài giảng. Bài báo này sẽ nghiên cứu về hệ thống câu hỏi mà giáo viên có thể sử dụng để thực hiện đổi mới giáo dục hiện nay ở một số trường phổ thông (PT) quanh thành phố Thái Nguyên.

2. Phương pháp nghiên cứu

Tác giả đã sử dụng các phương pháp phân tích và tổng hợp thông tin để làm nổi bật được vai trò của câu hỏi trong dạy học. Ngoài ra, phương pháp quan sát và kiểm tra trực tiếp cũng được sử dụng để có thông tin thực tế về dạy học phổ thông hiện nay ở thành phố Thái Nguyên.

3. Nội dung

3.1. Vai trò của câu hỏi trong dạy học

Câu hỏi là phương tiện tương tác giữa thầy và trò một cách trực tiếp và phổ biến trong quá trình dạy học. Ngay từ những giờ học đầu tiên, hay những phút đầu của mỗi tiết học, giáo viên có thể hỏi học sinh một loạt các câu hỏi để thu hút sự chú ý của học sinh, để ổn định lớp học và thể hiện sự quan tâm đến tình hình của lớp cũng như từng cá nhân. Đó là các câu hỏi:

Hôm nay, các em có khỏe không?

Em nào là lớp trưởng ?

Hôm nay ai trực nhật?

Hôm nay ai vắng mặt?

Một điều dễ nhận thấy là khi nghe được câu hỏi của thầy, học sinh sẽ trật tự và tìm cách đưa ra câu trả lời; không khí lớp học thực sự thay đổi từ những giờ phút này. Nhận được câu trả lời của các em, giáo viên nắm bắt được thông tin về học sinh, về lớp học và quan sát được thái độ của các em để xây dựng tâm thế cho các em sẵn sàng đi vào bài học.

Câu hỏi là phương tiện mà giáo viên dùng để kích thích sự hợp tác của học sinh ngay đầu năm học, đầu học kỳ hay mở đầu cho một môn học mới. Theo Robert J. Marzano [3], để nhanh chóng nắm bắt được thông tin cá nhân của từng học sinh, giáo viên có thể hỏi từng em về ngày tháng năm sinh, số thành viên

trong gia đình, niềm tự hào của gia đình, sở thích hay thói quen... Những câu hỏi như vậy giúp cho giáo viên, đặc biệt là giáo viên chủ nhiệm làm quen và hiểu biết về học sinh, tạo ra sự gần gũi, thân mật giữa thầy và trò. Trong một số nền văn hóa, đây là những câu hỏi thể hiện sự quan tâm, cách làm quen với học sinh mới và thành lập mối quan hệ mới cần thiết cho mục đích giáo dục.

Hơn nữa, câu hỏi là phương tiện để kích thích học sinh tư duy, đặc biệt là tư duy phản biện. Theo Richard Paul – Linda Elder, tư duy là một trong những bản tính tự nhiên của con người. Một người tư duy phản biện biết đặt ra những câu hỏi và những vấn đề thiết thực, sống còn, phát biểu chúng một cách rõ ràng và chính xác [4]. Như vậy, để lái học sinh đi theo mình và lĩnh hội một nội dung giảng dạy nào đó, giáo viên có thể triển khai bài giảng bằng việc nêu ra một số câu hỏi xoay vào nội dung đó để các em suy nghĩ và cùng nhau đi tìm ra câu trả lời. Ví dụ, dạy về thời hiện tại thường của động từ tiếng Anh, giáo viên đặt câu hỏi cho học sinh: “What is the form of the simple present tense?” (Dạng thức của thời hiện tại thường là gì?), “When is the simple present tense used?” (Khi nào thì ta sử dụng thời hiện tại thường). Đồng thời, giáo viên có thể đổi vai, yêu cầu học sinh đưa ra câu hỏi cho giáo viên trả lời để thăm dò và rèn khả năng tư duy, khả năng diễn đạt của các em. Nếu các em tư duy mình bạch, các em sẽ nêu ra những câu hỏi chính xác, thoát ý và dễ hiểu. Giáo viên giải đáp cho các em hoặc có thể gọi những học sinh khác trong lớp trả lời; tất cả các em đều có cơ hội đóng góp ý kiến xây dựng bài.

Mặt khác, câu hỏi là phương tiện để kích thích học sinh tổng hợp kiến thức khi các em được yêu cầu trả lời những câu hỏi liên quan đến nhiều thông tin khoa học, nhiều lĩnh vực cuộc sống, đôi khi cần sự trải nghiệm hoặc làm thí nghiệm mới trả lời chính xác được. Ví dụ, dạy về hệ thống sông ngòi ở miền Bắc, giáo viên nêu câu hỏi: “Hiện nay ở Việt Nam, nhân dân ta có phải đương đầu với vấn đề trị thủy sông Hồng không, tại sao?”; dạy về cây lúa thì câu

hỏi là: “Cây lúa có tầm quan trọng như thế nào đối với kinh tế Việt Nam?”. Trả lời được những câu hỏi này, học sinh cần có các số liệu cụ thể, có lý giải căn kẽ mới có thể đưa ra câu trả lời mang tính thuyết phục người nghe.

Ngoài ra, câu hỏi còn là phương tiện kích thích học sinh phân tích thông tin. Đó là những câu hỏi đòi hỏi người trả lời phải thực hiện so sánh đối chiếu giữa các đối tượng với nhau. Ví dụ 1, hãy trả lời câu hỏi: “Tại sao trong những năm gần đây, Đảng ta coi du lịch là một ngành kinh tế mũi nhọn?” [5]. Nghe được câu hỏi này, học sinh có thể nghĩ đến các ngành kinh tế của Việt Nam hiện nay, ngành du lịch hơn các ngành khác ở những điểm nào? Nó tạo ra được bao nhiêu việc làm hàng năm? Nó đóng góp được bao nhiêu tiền vào ngân sách quốc gia?... Ví dụ 2, “Tại sao khi chưa có Đảng, những cuộc khởi nghĩa chống Pháp ở nước ta vào đầu thế kỷ 20 đều thất bại?”. Lý giải và tìm ra câu trả lời cho câu hỏi này, học sinh sẽ phân tích những yếu kém, những hạn chế của những cuộc khởi nghĩa này và so sánh giai đoạn trước khi Đảng được thành lập (ngày 3 tháng 2 năm 1930) với giai đoạn sau khi Đảng ra đời, cách mạng Việt Nam đã có chuyển biến như thế nào.

Vẫn chưa đủ nếu bỏ sót việc câu hỏi là phương tiện cho hoạt động nhóm, hoạt động tập thể. Những câu hỏi cho các hoạt động này là câu hỏi mở, đòi hỏi câu trả lời từ nhiều học sinh, có sự chuẩn bị và bàn bạc, tìm thông tin từ thực tế và đưa ra câu trả lời. Ví dụ 1: “Theo các em, người dân Việt Nam đã và đang làm gì để bảo vệ môi trường?”. Ví dụ 2: “Các em hãy cho biết nên phát triển những ngành kinh tế nào ở quê hương của mình, vì sao?”.

Cần đưa thêm ý kiến rằng, câu hỏi là phương tiện để củng cố bài học, thực hiện ôn tập, kiểm tra, đánh giá người học và đảm bảo chất lượng đào tạo. Sau mỗi giờ học hoặc buổi học, giáo viên thường đặt ra một số câu hỏi cho học sinh trả lời để thăm dò và đánh giá được mức độ tiếp thu kiến thức của các em. Căn cứ vào mức độ chính xác mà học sinh đạt được, giáo viên có thể rút ra phương pháp giảng dạy đã phù hợp hay chưa, cần thay đổi cái gì để thúc đẩy học sinh lĩnh hội kiến thức.

Khi kết thúc mỗi chương trong sách giáo khoa phổ thông, sẽ có cho học sinh một danh sách các câu hỏi và bài tập về chương đã học để các em biết nên ôn tập cái gì nhằm mục đích đạt kết quả tốt khi làm bài thi. Dưới đây là một danh sách câu hỏi sau phần: Đặc trưng vật lý của âm [6].

1. Hạ âm và siêu âm có cùng bản chất không?
2. Sóng âm là gì?
3. Nhạc âm là gì?
4. Trong ba môi trường rắn, lỏng và khí, âm truyền nhanh nhất trong môi trường nào, chậm nhất trong môi trường nào?
5. Cường độ âm được đo bằng gì?

3.2. Các loại câu hỏi

Theo Richard Paul – Linda Elder [4], có ba loại câu hỏi:

Loại 1: Câu hỏi một hệ thống, cần bằng chứng và lập luận bên trong một hệ thống và một câu trả lời đúng đắn, dứt khoát, ví dụ 1: “Ở chương trình lớp 10 bậc trung học phổ thông hiện nay, tại Việt Nam, có bao nhiêu môn?”. Ví dụ 2: “Trên thế giới, có bao nhiêu nước nói tiếng Anh là tiếng mẹ đẻ?”

Loại 2: Câu hỏi không hệ thống, đòi hỏi phát biểu một sự ưu tiên chủ quan hay một ý kiến chủ quan, ví dụ: “Em có suy nghĩ gì về những hành động của Trung Quốc hiện nay ở Biển Đông?” ; “Em có nhận xét gì về nội dung bộ phim Cuốn theo chiều gió?”

Loại 3: Câu hỏi đa hệ thống, cần bằng chứng và lập luận bên trong nhiều hệ thống vốn thường hay gây tranh cãi và loại câu hỏi này, kích thích người học phán đoán để trả lời. Ví dụ 1: “Tại sao dân số thế giới hiện nay đang tăng nhanh như vậy?”. Ví dụ 2: “Những nguyên nhân nào dẫn đến việc nhiều động vật hoang dã hiện nay bị tuyệt chủng?”

3.3. Phát triển kỹ năng đặt câu hỏi trong dạy học

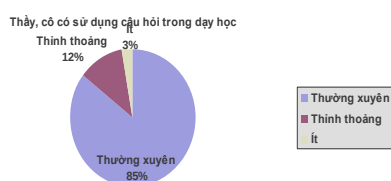
Đặt câu hỏi là một trong những kỹ năng cần thiết mà giáo viên nên có. Trong mỗi giờ học, giáo viên nên phối hợp các loại câu hỏi trên với nhiều mục đích khác nhau để làm cho bài giảng hấp dẫn, tránh đơn điệu. Điều này đòi

hỏi người nêu ra câu hỏi phải có kiến thức và kỹ năng mới thực hiện được những câu hỏi chính xác, đúng thời điểm để mang lại hiệu quả tối đa cho buổi giảng. Như Ivan Hannel [7] đã khẳng định: “Đặt câu hỏi hiệu quả cao là cách thức giúp học sinh tham gia tích cực vào các hoạt động học tập”. Khi đưa ra một câu hỏi, giáo viên hãy dành một khoảng thời gian để học sinh suy nghĩ và tìm ra câu trả lời. Khoảng thời gian này dài hay ngắn phụ thuộc vào loại câu hỏi và độ khó của nó. Nhận được câu trả lời từ học sinh, giáo viên gọi những học sinh khác tìm ra những thông tin đúng và những thông tin chưa phù hợp, cần bổ sung thêm cái gì. Một trong những điều mà giáo viên nên tránh là phê phán nặng nề về sai sót của học sinh; nó làm cho học sinh bối rối, sợ sệt trong giờ học, không muốn hợp tác với giáo viên, ảnh hưởng đến hiệu quả giảng dạy. Mục tiêu của hệ thống câu hỏi mà giáo viên sử dụng cần tích cực hóa cả lớp, làm cho học sinh nào cũng hứng thú học hành. Giáo viên nên phân phối câu hỏi đến học sinh ở nhiều vị trí khác nhau trong lớp, không tập trung vào một vài em tiêu biểu. Câu hỏi hiệu quả cao là những câu hỏi nhằm phát triển tư duy và sáng tạo ở người học, kết nối nội dung kiến thức trong bài học với thực tế đời thường. Để có được những câu hỏi như vậy, nó đòi hỏi giáo viên chuẩn bị công phu, có nghệ thuật và ghi chép trong giáo án. Một công cụ để giáo viên sử dụng trong việc phân chia độ khó của câu hỏi là dựa vào 6 mức độ nhận thức của Bloom: Nhớ, Hiểu, Vận dụng, Phân tích, Tổng hợp và Sáng tạo.

3.4. Liên hệ với giảng dạy ở bậc THPT

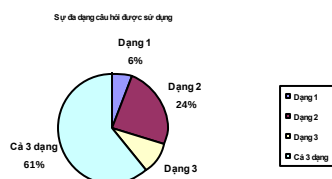
Khi thực hiện công việc nghiên cứu này, chúng tôi đã khảo sát 117 giáo viên (đã được tập huấn về đổi mới phương pháp giảng dạy) ở các trường trung học phổ thông trên địa bàn thành phố Thái Nguyên bằng cách dự giờ trực tiếp, xem giáo án mà các thầy cô soạn ra để tìm hiểu về việc các thầy, cô có sử dụng câu hỏi trong giờ học hay không và tần suất sử dụng ở mức nào, dạng câu hỏi thầy, cô đã dùng và kết quả giảng dạy của các thầy cô đã sử dụng câu hỏi. Kết quả mà chúng tôi thu được từ khảo sát thực tế này như sau:

Tất cả các thầy, cô trên đều có sử dụng câu hỏi trong dạy học để cuốn hút học sinh tập trung vào mảng kiến thức đang cần lĩnh hội, nhưng tần suất sử dụng thì khác nhau; 100 ($\approx 85,5\%$) giáo viên thường xuyên đặt câu hỏi cho học sinh, 14 thầy, cô ($\approx 12\%$) thỉnh thoảng mới nêu ra câu hỏi và chỉ có 3 người ($\approx 2,5\%$) ít sử dụng câu hỏi. Số liệu chi tiết được thể hiện trong biểu đồ 1.

Biểu đồ 1. Biểu đồ tần suất sử dụng câu hỏi trong dạy học của thầy, cô giáo

Về dạng câu hỏi được sử dụng: 7 thầy cô ($\approx 6\%$) dùng dạng 1, 28 thầy cô ($\approx 24\%$) dùng dạng 2, 11 thầy cô ($\approx 9,4\%$) dùng dạng 3 và 71 thầy cô ($\approx 60\%$) dùng cả 3 dạng. Số liệu chi tiết được thể hiện trong biểu đồ 2.

Biểu đồ 2. Biểu đồ thể hiện sự đa dạng câu hỏi được sử dụng trong quá trình dạy học

Về số câu hỏi mà giáo viên đưa ra trong một giờ học phụ thuộc vào năng lực học sinh, đặc điểm môn học và nội dung giảng dạy trong từng bài học. Ở trường trung học phổ thông (THPT) chuyên Thái Nguyên, giáo viên dạy môn sinh 12 (cho học sinh chuyên sinh), nêu ra 10 câu hỏi cho học sinh, nhưng cũng dạy về Đột biến nhiễm sắc thể, giáo viên dạy ở trường THPT Lương Ngọc Quyến đưa ra 5 câu hỏi và trường THPT Thái Nguyên là 4 câu, trường THPT Chu Văn An là 6 câu, trường THPT Ngô Quyền có 3 câu. Đối với những môn học mà học sinh đã có thời gian tiếp cận nhiều, dễ gắn với kiến thức thực tế, đời thường (văn, sử, địa, toán, lý, tiếng Anh...) thì trong giờ học, giáo viên đặt được nhiều câu hỏi hơn cho học sinh (trung bình 4 câu hỏi một giờ). Môn giáo dục quốc phòng có nhiều khái niệm mới và các em bắt đầu học ở lớp 10 thì trong bài học, giáo viên chỉ đưa ra 2 câu hỏi trong một giờ.

Xét mối liên quan giữa việc nêu câu hỏi trong giờ học và kết quả học tập của học sinh, chúng tôi thực hiện cho học sinh làm một bài kiểm tra trắc nghiệm xoay vào nội dung vừa học và chúng tôi đã dự giờ (trong 5 phút, hãy đọc 10 câu có nội dung khác nhau và tìm ra câu nào có nội dung đúng, hãy ghi Đ, câu nào chứa thông tin sai, hãy ghi S). Kết quả là giờ nào giáo viên ở đâu nêu ra nhiều câu hỏi hơn thì học sinh ở trường đó phân biệt được nhiều hơn. Dưới đây là kết quả 3 môn (Vật lý, Địa lý và Lịch sử) của học sinh ở 4 lớp 11 ở 4 trường THPT.

Bài Vật lý có tên: **Dòng điện trong kim loại**

Trường	Số câu hỏi giáo viên đặt ra trong giờ học	Số học sinh có số câu đúng từ 5 trở lên	Tỉ lệ (%)
THPT Lương Ngọc Quyến	5	30/ 48 em	62, 5
THPT Chu Văn An	6	32/ 46 em	$\approx 69,6$
THPT Thái Nguyên	4	27/ 45 em	60
THPT Ngô Quyền	3	24/ 45 em	$\approx 53,3$

Bài Địa lý có tên: **Một số vấn đề của Châu Phi**

Trường	Số câu hỏi giáo viên đặt ra trong giờ học	Số học sinh có số câu đúng từ 5 trở lên	Tỉ lệ (%)
THPT Lương Ngọc Quyến	6	35/ 49 em	$\approx 71,4$
THPT Chu Văn An	5	32/ 48 em	$\approx 66,7$
THPT Thái Nguyên	5	30/ 48 em	62, 5
THPT Ngô Quyền	4	28/ 48 em	$\approx 58,3$

Bài Lịch sử có tên: Các nước Đông Nam Á (cuối thế kỷ XIX – đầu thế kỷ XX)

Trường	Số câu hỏi giáo viên đặt ra trong giờ học	Số học sinh có số câu đúng từ 5 trở lên	Tỉ lệ (%)
THPT Lương Ngọc Quyến	6	34/ 49 em	≈69, 4
THPT Chu Văn An	7	35/ 48 em	≈73
THPT Thái Nguyên	5	26/ 48 em	≈54
THPT Ngô Quyền	5	27/ 48 em	56,25

Kết quả điều tra trên cho thấy các thầy cô đã nắm bắt được vai trò của câu hỏi trong dạy học ở bậc trung học phổ thông và đã chủ động sử dụng chúng trong dạy học. Đồng thời, nó chỉ ra rằng giáo viên được điều tra đã chủ động đổi mới phương pháp giảng dạy để kích hoạt người học thay cho việc truyền đạt kiến thức một chiều. Và kết quả học của học sinh có xu hướng tỉ lệ thuận với số câu hỏi mà giáo viên đặt ra trong giờ học.

4. Kết luận

Sử dụng câu hỏi trong dạy học là một hoạt động đa mục đích. Nó vừa thu hút được sự tập trung chú ý của học sinh, kích thích họ nắm bắt nội dung cần học, vừa kích thích họ suy nghĩ, tìm ra mối liên hệ giữa kiến thức đã có và thực tiễn. Trong giờ học, giáo viên cần sử dụng các dạng câu hỏi khác nhau với những mục đích khác nhau để nâng cao hiệu quả giảng dạy. Để có được bộ câu hỏi hay và phù hợp với đối tượng trung học phổ thông, nó đòi hỏi người giáo viên cần thành thạo kỹ năng đặt câu hỏi và biết đưa ra câu hỏi đúng lúc. Như vậy, giáo viên cần làm chủ được chương trình phổ thông, dành thời gian soạn bài, và lựa chọn được dạng câu hỏi phù hợp với mục đích giảng dạy của từng giờ học.

TÀI LIỆU THAM KHẢO/ REFERENCES

- [1]. P. T. Nguyen, “Central conference resolution 8, course XI, on comprehensive basic innovation of education and training,” November 4th, 2013. [Online]. Available: <https://thuvienphapluat.vn/van-ban/Thuong-mai/Nghi-quyet-29-NQ-TW-nam-2013-doi-moi-can-ban-toan-dien-giao-duc-dao-tao-hoi-nhap-quoc-te-212441.aspx> [Accessed August 2nd, 2019].
- [2]. M. Phong, “Stirring pupils’ creation, qualities and competences,” October 23rd 2017. [Online]. Available: <http://dantri.com.vn/giao-duc-khuyen-hoc/khoi-day-suc-sang-tao-va-pham-chat-nang-luc-cua-hoc-sinh-20171023080025646.htm>. [Accessed August 2nd, 2019].
- [3]. M. J. Robert, *The art and science of teaching*, Association for Supervision and Curriculum Development, Alexandria, Virginia USA, 2007.
- [4]. R. Paul and E. Linda, *Critical thinking concepts and tools*, ISBN 978-604-58-3086-4, Ho Chi Minh City Publishing House, 2015.
- [5]. P. T. Nguyen, *Resolution of Political Ministry on making tourism become a growing economic branch January 16th 2017*, Hanoi, August 3rd 2019.
- [6]. D. B. Luong, Q. Vu, T. C. Nguyen, G. To, C. M. Tran, and Q. Q. Ngo, *Physics 12*, p. 55, Viet Nam Education Publishing House, 2018.
- [7]. I. Hannel, *Highly effective questioning in the classroom*, 2009. [Online]. Available: http://www.curriculum.edu.au/leader/highly_effective_questioning_in_the_classroom,4709.html?issueID=9691. [Accessed August 3rd, 2019].